

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJA

IŠVADA

2020 m. spalio 14 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2020 m. spalio 14 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Daivos Bolskytės ir kitų pareiškėjų peticiją „Dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 73 ir 92 straipsnių pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą atkurti iki 2020 m. birželio 20 d. galiojusią Bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 73 straipsnio 1 dalies 3 punkto redakciją, t. y. nustatyti, kad paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir todėl, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. priimtu Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymu Nr. XIII-3023 (toliau – BVK pakeitimo įstatymas), kuriuo buvo keičiamas ir BVK 73 straipsnio 1 dalies 3 punktas, paprastojoje grupėje laikomų nuteistųjų teisės gauti siuntinius (paštu ar perduodant) realizavimo galimybės praktiškai nepasikeitė.

Pagal iki 2020 m. birželio 20 d. galiojusią BVK 95 straipsnio (Nuteistųjų teisė gauti pašto bei perduodamus siuntinius ir smulkiuosius paketus) redakciją, nuteistiesiems buvo leidžiama per šešis mėnesius gauti vieną pašto arba perduodamą drabužių, patalynės (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynės siuntinį. BVK buvo nustatyta, kad vienas pašto siuntinys neturi sverti daugiau kaip 10 kg., o perduodamas siuntinys – daugiau kaip 15 kg. Taip pat reglamentuota, kas nuteistiesiems galėjo būti perduota smulkiajame pakete (spauda, vokai, pašto ženklai ir rašymo popierius).

BVK pakeitimo įstatyme atsisakius perduodamų siuntinių ir smulkiųjų paketų sąvokų, BVK 95 straipsnyje įtvirtinta nuteistiesiems perduodamų daiktų sąvoka. Pagal naują BVK 95 straipsnio redakciją, nuteistieji turi teisę vieną kartą per šešis mėnesius gauti perduodamų daiktų, nuteistajam gali būti atsiunčiami arba perduodami drabužiai, patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynė, laikrodžiai, pagaminti ne iš brangiųjų metalų, elektros prietaisai. Viena pašto siunta (vienu kartu perduodami daiktai) neturi sverti daugiau kaip 15 kg.

Įsigaliojus BVK pakeitimo įstatymui, smulkiojo paketo, kaip atskiro būdo nuteistiesiems perduoti spaudą, vokus, pašto ženklus ir rašymo popierių, įsigaliojus BVK pakeitimo įstatymui, nebeliko. Siekiant suteikti galimybę nuteistiesiems reguliariai (neribotai) gauti daiktus, kuriuos iki nurodytų pakeitimų įsigaliojimo, jie dažniausiai gaudavo smulkiuosiuose paketuose, buvo patikslintos teisingumo ministro 2020 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 1R-275 patvirtintos Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklės. Šiose taisyklėse nustatyta, kad pašto voke nuteistiesiems gali būti atsiunčiamos nuotraukos, atvirukai, pašto ženklai, vokai ir dokumentai.

Pažymėtina, kad pagal BVK pakeitimo įstatymą, nuteistiesiems nebegali būti neribotai (kasdien) perduodama spauda ir rašymo popierius (spaudą ir rašomąjį popierių nuteistieji ir toliau gali gauti kartu su drabužių, avalynės ir kitų daiktų siuntomis). Tačiau pabrėžtina, kad tiek patys nuteistieji, tiek ir kiti asmenys gali nuteistiesiems prenumeruoti spaudą, nuteistieji turi galimybę skaityti spaudą pataisos įstaigos bibliotekoje, taip pat spaudą ir rašomąjį popierių įsigyti pataisos įstaigų parduotuvėse.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad praktikoje neretai būdavo užfiksuojami atvejai, kai artimųjų ar kitų asmenų atnešami perduoti spaudos leidiniai būdavo įmirkyti įvairiose svaiginimuisi skirtose cheminėse ar narkotinėse medžiagose, žurnaluose slepiami smulkūs nuteistiesiems draudžiami turėti daiktai (pavyzdžiui, SIM kortelės). Be to, nuteistiesiems leidžiamų su savimi turėti asmeninių daiktų kiekis yra labai didelis, todėl nuteistųjų gyvenamosios patalpos dažnai virsta įvairių daiktų sandėliais, dėl ko sumažėja nuteistiesiems skiriama gyvenamoji erdvė, o taip pat susiduriama su papildomais sunkumais tikrinant nuteistųjų turimus daiktus, užtikrinant tinkamą sanitarinių ir (ar) priešgaisrinių reikalavimų laikymąsi.

Atsižvelgiant į tai, kad nuodugniai nuteistiesiems perduodamos spaudos patikrai buvo reikalinga sutelkti neproporcingai didelius žmogiškuosius išteklius, taip pat siekiant mažinti bendrus gyvenamosiose patalpose laikomų nuteistųjų turimų asmeninių daiktų kiekius ir įvertinus tai, kad spauda ir rašomuoju popieriumi nuteistieji turi galimybę apsirūpinti kitais nurodytais būdais, buvo atsisakyta galimybės šiuos daiktus nuteistiesiems neribotai gauti dar ir iš artimųjų ar kitų asmenų.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Daivos Bolskytės ir kitų pareiškėjų peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Daivos Bolskytės ir kitų pareiškėjų peticijos kopija, 5 lapai.
2. Teisingumo ministerijos 2020 m. rugsėjo 25 d. raštas Nr. (1.39E) 7R-5903, 2 lapai.
3. Išrašas iš Peticijų komisijos 2020 m. spalio 14 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-14, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras